

24 Μαΐου 1881

Η Θεσσαλία ελληνική

Ο ρωσοτουρκικός πόλεμος που ξέσπασε στις 24 Απριλίου 1877, τερματίστηκε με τη συνθήκη του Αγίου Στεφάνου που υπογράφηκε στις 3 Μαρτίου 1878. Η νικημένη Τουρκία αναγνώριζε μια ανεξάρτητη Βουλγαρία που θα απλωνόταν από τον Δούναβη ως τη Θεσσαλία και παραχωρούσε εδάφη της στη Ρωσία. Παράλληλα, αναγνώριζε την ανεξαρτησία της Σερβίας, του Μαυροβούνιου και της Ρουμανίας. Όμως, με τον τρόπο αυτό, η Ρωσία γινόταν ο αποκλειστικός ρυθμιστής της κατάστασης στην Ανατολική Ευρώπη, γεγονός που δε συνέφερε τις άλλες μεγάλες δυνάμεις της εποχής. Μια πρώτη τροποποίηση της συνθήκης ήταν η Βουλγαρία να μείνει ηγεμονία υποτελής στην Τουρκία και να περιοριστεί ως τη Μακεδονία, χωρίς τη Χαλκιδική, τη Θεσσαλονίκη, την Κοζάνη και τα Σέρβια. Και πάλι, οι άλλες δυνάμεις δεν ικανοποιήθηκαν. Κυρίως, η Αγγλία θιγόταν από τις ρυθμίσεις. Αποφασίστηκε να γίνει ένα συνέδριο που να ξεκαθαρίσει την κατάσταση.

Στις 13 Ιουνίου 1878, ξεκίνησε το συνέδριο του Βερολίνου, στο οποίο κλήθηκαν να μετάσχουν δίχως ψήφο η Ελλάδα, η Σερβία, η Ρουμανία, το Μαυροβούνιο, η Περσία και οι Αρμένιοι ως έθνος. Κατέληξε να περιορίσει την υποτελή στους Τούρκους Βουλγαρία ως τον Αίμο, με την περιοχή από τον Αίμο ως το Αιγαίο αυτοδιοικούμενη (Ανατολική Ρωμυλία). Με τη συνθήκη του Βερολίνου, η Βοσνία Ερζεγοβίνη δόθηκε στην Αυστροουγγαρία, διάφορα εδάφη στη Σερβία, το Μαυροβούνιο, τη Ρουμανία και την Περσία, ενώ στην Ελλάδα επιδικάστηκαν η Θεσσαλία και η Ήπειρος νότια του Καλαμά. Όμως, άλλα εδάφη εννοούσε η Τουρκία ότι δόθηκαν στην Ελλάδα κι άλλα επέμεναν οι Έλληνες. Έτσι, τον Φεβρουάριο του 1881, οι πρεσβευτές των ενδιαφερομένων χωρών άρχισαν νέο κύκλο διαπραγματεύσεων στην Κωνσταντινούπολη. Το αποτέλεσμα ήταν και πάλι σε βάρος της Ελλάδας που έπαιρνε τη Θεσσαλία εκτός από την Ελασσόνα κι, από την Ήπειρο, μόνο την Άρτα.

Οι υπογραφές μπήκαν στις 24 Μαΐου 1881, αφήνοντας ανοιχτούς τους λογαριασμούς ανάμεσα στις δυο χώρες. Στα 1885, η υποτελής Βουλγαρία μπήκε στην αυτοδιοικούμενη Ανατολική Ρωμυλία και την κατέλαβε. Οι λογαριασμοί έμελλε να ξεκαθαρίσουν στους Βαλκανικούς πολέμους.

1667: Ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ εισβάλλει στο κατεχόμενο από τους Ισπανούς Βέλγιο.

1743: Γεννιέται ο ελβετικής καταγωγής ηγέτης της Γαλλικής Επανάστασης και σύντροφος του Ροβεσπιέρου, γιατρός, δημοσιογράφος και πολιτικός Ζαν - Πολ Μαρά. Δολοφονήθηκε το 1793 στο μπάνιο του από την Σαρλότ Κορντέ, σαλεμένη οπαδό των γιρονδίνων.

1870: Γεννιέται ο Νοτιοαφρικανός στρατιωτικός και πολιτικός Γιαν Κρίστiaan Σματς. Πρωθυπουργός της χώρας του τις περιόδους 1919 - 24 και 1939 - 48, υπήρξε στενός φίλος της Φρειδερίκης που απαίτησε να μπει η προτομή του στο ελληνικό Κοινοβούλιο προκαλώντας πολλές αντιδράσεις. Πέθανε το 1950.

1941: Στην προσπάθειά του να ξεφύγει από την καταδίωξη, το γερμανικό θωρηκτό Βίσμαρκ βυθίζεται το αγγλικό θωρηκτό Χουντ. Σκοτώθηκαν περισσότερα από 1300 άτομα.

1959: Πεθαίνει ο από το 1952 Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Τζον Φόστερ Ντάλες που έπαιξε σημαντικό ρόλο στα μεταπολεμικά ελληνικά πράγματα. Είχε γεννηθεί το 1888.

1968: Ο πρόεδρος ντε Γκολ προτείνει δημοψήφισμα για να κοπάσει η εξέγερση του παρισινού Μάη. Οι φοιτητές απαντούν πυρπολώντας το Χρηματιστήριο.

1977: Απομακρύνεται από το Πολιτμπιρό ο πρόεδρος της ΕΣΣΔ, Νικολάι Ποντγκόρνι.

1992: Ο συντηρητικός Τόμας Κλέστιλ διαδέχεται τον Κουρτ Βαλντχάιμ στην προεδρία της Αυστρίας.

1993: Μετά από εμφύλιο 30 ετών, η Ερυθραία αποκτά την ανεξαρτησία της από την Αιθιοπία.

2002: Λήγει, στην Ελλάδα, το καθεστώς επιστράτευσης που είχε επιβληθεί από την χούντα των συνταγματαρχών στις 20 Ιουλίου 1974 με αιτία την τουρκική εισβολή στην Κύπρο.

2005: Η διευρυμένη σύνοδος στο πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως καθαιρεί τον Ειρηναίο από πατριάρχη Ιεροσολύμων.

Η 24^η Μαΐου στον πολιτισμό

24 Μαΐου 1918

Ο Μπέλα Μπάρτοκ

Ως συνθέτη, τον κατέτασαν στους «έτσι κι έτσι». Του έβγαζαν όμως το καπέλο για την επίπονη ερευνητική και συλλεκτική δουλειά του. Γεννημένος στις 25 Μαρτίου 1881, σε μια περιοχή της Ουγγαρίας που σήμερα ανήκει στη Ρουμανία, ο Μπέλα Μπάρτοκ πίστευε πως «κάθε μια από τις λαϊκές μελωδίες είναι ένα πραγματικό μοντέλο καλλιτεχνικής τελειότητας». Ερεύνησε, κατέγραψε και ηχογράφησε σε φωνογραφικό ρολό 10.000 λαϊκές μελωδίες, ουγγρικές, ρουμανικές, σλοβάκικες, σερβικές, κροατικές, ουκρανικές, βουλγαρικές, τουρκικές και αραβικές. Η πρώτη δημόσια εμφάνισή του ως πιανίστας έγινε όταν ήταν δέκα χρόνων. Ως συνθέτης, στα 23 του. Από το 1907, ήταν καθηγητής στο ωδείο της Βουδαπέστης.

Ξαφνικά, στις 24 Μαΐου του 1918, ανέβηκε στη Βουδαπέστη μια μονόπρακτη όπερά του, «Ο πύργος του Κυανοπώγων». Το έργο έκανε πάταγο κι ο Μπέλα Μπάρτοκ αναγνωρίστηκε

πια κορυφαίος συνθέτης. Το αριστούργημά του όμως είναι η «Μουσική για έγχορδα, κρουστά και τσελέστα» (1936). Στα 1940, έφυγε από την παραδομένη στους ναζί Ουγγαρία και μπάρκαρε για τις ΗΠΑ. Πείνασε. Τον ζούσαν φίλοι, ενώ μουσικοί (ανάμεσά τους κι ο Γιεχούντι Μενουχίν) του παράγγελλαν έργα για να τα πληρώσουν και να έχει να τρώει. Πέθανε από λευχαιμία στις 26 Σεπτεμβρίου 1945, στη Νέα Υόρκη.

1543: Πεθαίνει ο Πολωνός θεμελιωτής της σύγχρονης αστρονομίας Νικόλαος Κοπέρνικος. Διαπίστωσε ότι ο Αρίσταρχος ο Σάμιος είχε δίκιο όταν υποστήριζε ότι το πλανητικό μας σύστημα είναι ηλιοκεντρικό και απέδειξε τη διπλή περιστροφή των πλανητών γύρω από τον άξονά τους και γύρω από τον ήλιο. Ο πάπας τον καταδίκασε κι έβαλε το σύγγραμμά του στη μαύρη λίστα. Είχε γεννηθεί στις 19 Φεβρουαρίου 1473.

1686: Γεννιέται ο Δανιήλ Γαβριήλ Φαρενάιτ, εφευρέτης της ομώνυμης θερμομετρικής κλίμακας. Πέθανε το 1736.

1844: Ο Σάμουελ Μορς μεταδίδει το πρώτο τηλεγραφικό μήνυμα με τον κωδικό που ονομάστηκε «σήματα μορς». Αποδέκτης ο συνεργάτης του, που βρισκόταν 65 χιλιόμετρα μακριά και περιεχόμενο του μηνύματος «Τί γέγραπται ο Θεός;».

1883: Εγκαινιάζεται η γέφυρα του Μπρούκλιν που ενώνει την ομώνυμη συνοικία της νέας Υόρκης με το Μανχάταν.

1941: Γεννιέται ο Μπομπ Ντίλαν ως Ρόμπερτ Τσίμερμαν. Διάλεξε το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο με το οποίο έγινε διάσημος, από τον αγαπημένο του ποιητή Ντίλαν Τόμας.

1964: Η μεγαλύτερη τραγωδία στην ιστορία του παγκοσμίου ποδοσφαίρου. Περισσότεροι από 300 άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους και 650 τραυματίζονται, στη Λίμα, σε επεισόδια, που ξέσπασαν κατά την διάρκεια του αγώνα των εθνικών ομάδων Περού - Αργεντινής, όταν ο διαιτητής ακύρωσε γκολ των γηπεδούχων.

2008: Με το τραγούδι «Secret combination», η Καλομοίρα κερδίζει την τρίτη θέση στο φεστιβάλ της Γιουροβίζιον στο Βελιγράδι και η NET πιάνει 92% τηλεθέαση (περίπου 4.000.000 τηλεθεατές).